

KIS LAP

IBOLYÁS KATA. (Lásd a 151. l.)

10. sz. — 1873.

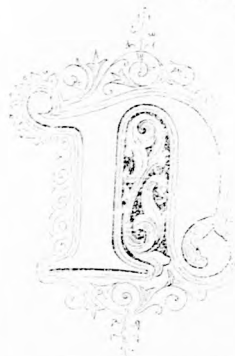
V. kötet.

A BÜVÖS GYÖNGYÖK,

vagy:

Pali árnyéka.

(Folytatása.)

EM SOKÁIG uralkodott csend a szobában. Pali nem aludt, hanem leste mikor hallja ismét Feri horkolását. Nem sokáig kellett várnia, Feri csakhamar elaludt s ekkor Pali nálkan kiosont ágyából és az ablakhoz sietett, hova a gyöngyöket rejtette.

„El kell vinnem innen,“ gondolá, „mert holnap reggel Feri bizonyosan nézegetni fogja, mit kapargált itt a majom s ha rátalál, minden kiderül. De 'szen! Majd eldugom én most ugy, hogy meg nem találják többé.“

Hanem midőn a rejtekbe nyult, nagy bosszusággal vette észre, hogy nem végezheti a dolgot oly gyorsan, mint kívánta. A majom addig kapargált ott, míg az üveg eltört, s a gyöngyök elszóródtak; most tehát egyenkint kellett összeszedni és gondosan tapogatni a sötétben, mivel gyertyát gyujtani nem mert. Majdnem egy negyed óráig szedegette össze, és mikor fölkel, még mindig nem volt egészen megnyugodva, valjon nem maradt-e ott néhány szem. Ezen azonban most már nem segíhetett s föltette magában, hogy majd

reggel, ha világos lesz, még egyszer utána néz. Most pedig óvatosan kinyitotta az ajtót és kisietett.

A hold fénye halványan megvilágítá még a tornácot s így Pali eljutott a kertre nyiló üvegajtóhoz, a nélkül hogy valamibe beleütközött és ezzel zajt okozott volna. Az ajtóhoz érve, még egy perczig gondolkozott terve fölött s újból logjobbnak találta, hogy a gyöngyöket a kertben elássa valahová. A tornáczon függtek a fiuk ruhái; ezek közül Pali egy kabátot, — véletlenül épen Ferkóét, — magára ölté s elszánt léptekkel ment ki a kertbe.

A kavicsosal feltöltött uton nem oly könnyű volt mezitláb járni, mint Pali hitte. Az éles kövecsek majdnem véresre sebzék lábait, sokszor fölsziszszent s majdnem hangosan fölajdult, midőn egy-egy hegyes kő talpába furódott. Azonban ezzel sem törődött, csak ment gyorsan előre s midőn már jómesszire haladt, körültekintett s keresett alkalmas helyet, hová a gyöngyöket elrejtethné. Jó rejtekhelyet találni nem volt könnyű dolog; a zöldséges ágyakba nem rejthette, mert itt minduntalan kapálgattak s így csakhamar ráakadnának; a virágos ágyakba sem rejthette, mert itt a többi gyerek sokat jár, gyomlálgatnak, kapargálnak, aztán meg kemény is volt a föld mindenütt, Palinál pedig nem volt semmiféle ásóeszköz, csak ujjaival kellett a földet felturnia. Végre a melegágyakra esett szeme; ezekben

dinnye, ugorka volt, földjük puha s nem kell attól tartania, hogy egyhamar fölturkálják. Gyorsan odalépett tehát, fölemelte az üvegfüdelet, mely lyukat vájt a melegágy egyik sarkába s odatemetvén a gyöngyöket, sietve visszatért a házba.

Óvatosan belépett a tornácba s nagy sietségében elfeledte bezárni az üvegajtót; csak futott gyorsan a lépcső felé. De midőn Jenő ajtaja előtt elhaladt, nem fojthatott el egy ijedt fölkiáltást, mert nagy robajjal hallott valamit leesni és összetörni s ugyanezen pillanatban egészen közel egy sajátságos, idegen hang kérdező: „Ki van itt? Ki van itt?”

Pali reszketve tekintett föl; Jenő ajtaja zárva volt, a hang tehát nem onnan jött; hanem a kilinesen kapaszzkodott Etelka kiszabadult papagája, mely esetleg épen e szavakat tudta kimondani. Pali tehát kissé megnyugodott. De a lárma Jenőt csakugyan felkölté s mozgás hallatszott szobájából; Pali tehát még gyorsabb futásnak indult, berohant hálószobájába és hamar az ágyba feködött.

Azt hitte, hogy most már vége minden bajnak, örökre megszabadult a sötét árnyéktól, mely eddig üldözte. Megkísérté végre tehát az alvást és aludt is, de nehéz, ijesztő álmai voltak és csak későn ébredt föl, midőn Ferkó már föl is volt öltözve és már lemenni készült a reggeléhez.

Fölugrott, szemeit dörzsölé s egészen kábultnak érzé magát. Még

egyszer átgondolta az éjszaka történeteket s szorongó szívvvel fogott az öltözéshez. Hiába temette el a gyöngyöket, — a sötét gond árnyéka nem akart eltűnni!

Ezalatt Ferkó, ki jó kedvvel indult reggelizni, nagy meglepetéssel tapasztalta a következőket. Alighogy az étterembe lépett, atyja maga elé hívta és szigorú hangon szólt:

„Feri, már ismét nagy panasz van reád. Nem szeretem a dolgot. Hogy jókedvű vagy, tréfálsz, az eilen nincs kifogásom; de mindennek van határa s azt nem tűrhetem, hogy csupa pajkosságból oly csínyeket kövess el, melyekből nagy kár és keletlenlenség származik.

Feri egészen elhült e szigorú szavakra s nem tudta mire vélni, mert ártatlannak érezte magát; de midőn apja arcának kifejezését látta, kénytelen volt meggyőződni, hogy itt valami nagyon komoly dolog van szóban.

„Mit csináltál ez éjjel a kertben?” kérdé szigorú hangon az apa.

„A kertben? . . . Kedves apám, én nem voltam ez éjjel a kertben.

„Valaki volt a kertben, mert az üvegajtót, melyet tegnap este én magam csuktam be, ma reggel nyitva találtam, az ajtó melletti asztalkán állott szép szobor pedig a földön hevert, ezer darabra törve. Igen alapos okom van a gyanura, hogy ezt te okoztad.”

„Én nem voltam a kertben, én semmit sem tudok az egészről!”

szólt Feri hevesen. „Ki mondja, hogy én voltam?”

„Az mondta, a ki látott téged a kertben.”

„Én láttalak, Ferkó,” szólt Jenő majdnem szomorúan; „hallottam valami mozgást a házban, fölkeltem s kinéztem az ablakon; ekkor láttalak a kertben a melegágyak felé sietni.”

„Oh, Jenő, hogy mondhatsz ilyet? Én nem voltam ott!” kiáltott Ferkó s a harag és méltatlanság érzete sötét pirral borította arcát.

„Igazán azt hittem, hogy te voltál. Kevéssel előbb hallottam azt is, hogy járkáltál és beszélgettél a szobában, melyben Pálival együtt alszol.”

„Tehát nem hiszesz nekem, ha komolyan mondom is?” szólt szegény Ferkó és köny tolt szemébe. „Pedig hazugság, hogy én a kertben voltam, mert én ki sem mozdultam a szobából. Miért is lopóznám éjjel a kertbe? Mit keresnek ott?”

„Hallottam tegnap, hogy ma korán akartál fölkelni, hogy valami tréfát csinálj az öreg kertésszel; ezért is gondoltam, hogy te voltál. Különben én nem neveztelek volna meg, de atyánk kérdezte. Aztán meg a kis leányokat is meg akartam nyugtatni, mert valamelyik cseléd, vagy nem tudom kicsoda, azzal rémitgette őket, hogy a kertben kísértet jár s Nellike este már nem is mert kilépni a házból.”

„Nem a cselédek ijesztettek, hanem Feri,” szólt közbe a kis Nellike. „Ő mondta tegnap, hogy ha este sokáig a kertben maradok, jön egy nagyfejű tüzes szemű fekete ember és magával visz.”

„Még ez is!” szólt az apa na-

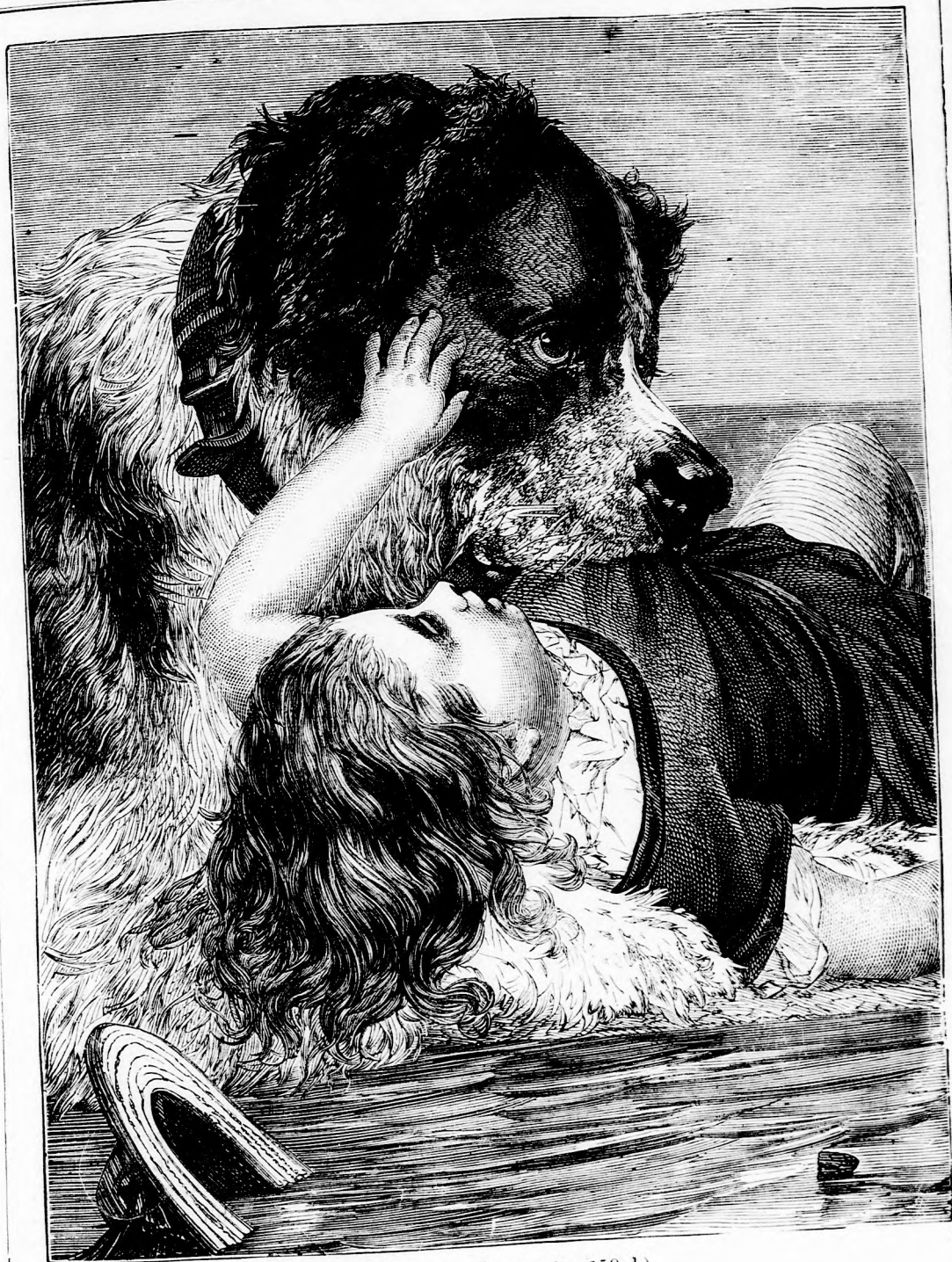
gyon komolyan. „Illik-e az ily nagy fiúhoz, efféle haszontalanságokkal ijesztgetni a kis gyermekeket?”

„Azt csak azért mondtam multkor Nellikének, mert hideg volt s ő nem akart a kertből bejönni. De ma

(Folytatása a 150. lapon.)

TÁJKÉP ÜVEG ALATT. (Lásd a 150. l.)

A MEGMENTŐ. (Lásd a 159. l.)

ma ko-
valami
tészszel ;
e voltál.
lha meg,
neg a kis
yugtatni,
lamelyik
agy nem
kicsoda,
émitgette
y a kert-
értet jár
ke este
n is mert
a ház-

a cse-
jesztget-
nem Fe-
lt közbe
like. „Ő
tegnap,
este so-
kertben
, jön egy
tüzes
kete em-
magával

ez is!“
apa na-
ly nagy
ságokkal
?“
n mult-
volt s ő
De ma

(Folytatás a 148. laphoz.)

éjjel nem voltam a kertben, igazán nem voltam.

„Igaz-e, hogy néhány nappal ezelőtt több olyan apró rakétát vetél, melyek elsülnek, ha valaki rálép vagy azokat megnyomja?“ kérdé az apa.

Ferkó nagy zavarba jött s hebegve felelé:

„Ez . . . igaz . . . vettem.“

„És mi célból vetted?“

„Meg akartam tréfálni valakit!“

„De kit?“

„Az öreg kertészt, a ki mindig dörmög, ha a kertben valamihez hozzányulunk. De nem tettem meg, mert elaludtam.“

„Elaludtál? És ma reggel e kis rakéták közül mégis több darabot megtaláltak a kertben.“

Ferkó egészen elámult e szavakra.

(Folytatása következik.)

AZ ÜGYES KUTYÁCSKA.

(Képpel a 156. l.)

Több apró történetkét mondtam már el olyan kutyákról, melyek valami föl-tünő ügyességet tanusítottak. Minap ismét hallottam érdekes történetkét és most ideirom.

Egy csecsemő kis gyermeket a dada délután jól bepólyázva befektetett a bölcsőbe; aztán kiment az udvarra és ott dolgozott valamit, gondolván, hogy a kis baba alszik a szobában. Mintegy félóra múlva azonban sebes-rohanva jó a szobából az ott feküdt kis kutya s egyenesen a dadához ugorva, kezdte ennek kötényt ránczigálni, miközben fájdalmasan vinyogott és ugatott. A dada azt hitte, hogy a kutyácska csak játszik

s elüzte; de az mindig csak visszatért s mindig keservesebben szükölt, ugatott s huzogatta a dadát, úgy hogy ennek végre föltűnt a dolog s kezdett menni utána. Ennek a kis kutya nagyon örvendeni látszott s nagy ugrásokkal sietett a szoba felé, de minduntalan vissza-vissza pillantott, valjon csakugyan jön-e utána a dada.

Végre beléptek a szobába s ekkor látta a dada, hogy a kis gyermeknek valami baja van, mert keservesen sirt, arca egészen vörös volt s rögtön orvost kellett hivatni.

Ugy látszik tehát, hogy midőn a kis gyermek rosszul lett és sirni kezdett, a kutyácska azonnal észrevette, hogy baj van és sietett fölkeresni a dadát, kinek ölében látta mindig a gyermeket.

Nem derék és ügyes kutyácska volt ez?

A PILLANGÓ ÉLETE.

(Képpel a 148. l.)

ONNAN jönnek a pillangók? Ha meleg nyári napokon, minők most várnak ránk, végigmegyünk a mezőkön, mindenfelé tarka pillangókat látunk röpkedni. Mihelyt jó melegen kisüt a nap, azonnal eltűnnek, pedig azelőtt sehol sem láttuk őket. De hát hol és micsodák voltak addig? Azt tudjuk, hogy minden fa, minden virág, sőt minden füvecské is magból nő ki, a madár pedig azon kis tojásból, mely után a pajkos fiuk annyira szeretnek a fákra mászni. De a pillangó honnan származik? Ott vagyunk megint az első kérdésnél.

No's, a pillangó vagy lepke, mely a levegőben röpdös mint a madár, épen úgy, mint a madár, tojásból buvik ki; csak hogy a legkicsinyebb madártojáska is ötvenszer nagyobb mint a legnagyobb lepketojás. Pedig ha a lepketojást erős nagyító üvegen át nézzük, úgy találjuk,

hogy sokkal szebb a madártojásnál, sokkal különbözőbb fajtái vannak; némelyik szép sima, másik csíkos, harmadik petytyes, vagy bolyhos, rovátkos stb.

A lepke olyan növény levelére rakja tojásait, melyről tudja, hogy táplálékul fog szolgálni a majd kibuvandó kicsinyeknek. Aztán ott hagyja a tojásokat, elröpül és nem törődik többé velök. Ha jó meleg idő jár, a tojásokból már néhány nap múlva kibujnak a kicsinyek, de nem pillangók ám! hanem apró hernyócskák, oly aprók, hogy szabad szemmel alig láthatók. Hanem csak rövid ideig marad a hernyó ilyen kicsiny. Azonnal rágódni kezd a levelen, melyen napvilágot látott, étvágya rettenetesen nagy s minél többet eszik, annál inkább nő, úgy hogy néhány nap alatt nagy hernyóvá nő.

De persze még ez sem pillangó. Még várni kell kissé. A hernyó nagyon furcsa legény, nem elég neki, hogy ide-oda mászik, rágja a jó leveleket; ő változás után sovárogo, még pedig oly nagy változás után, hogy ró se lehessen aztán ismerni. Addig-addig eszi a jó faleveleket, míg végre beleun, elveszti étvágyát s valamely csendes fakéreg közé buvik. Ugy látszik, mintha már nem is élne, körülfonja magát pókhálóhoz hasonló szálakkal s mint alaktalan tömeg csügg ottan. No, akkor már aztán épenséggel nem hasonlít a pillangóhoz, pedig éppen akkor áll legközelebb hozzá.

Nem sokáig marad ilyen állapotban, kivéve ha őszkor találta magát báb-állapotba tenni, mert ez esetben várnia kell egészen a jövő tavaszig, hogy pillangóvá válhassék. De ha tavasszal vagy nyárban jutott ily helyzetbe, akkor nem sokáig marad benne. Körülbelül egy hét

múlva keresztültöri a burkot, melylyel magát befonta s mikor ismét napvilágra jön, már nem hernyó többé, — hanem pillangó, gyöngye fiatal pillangó. Szárnyai kezdetben még le vannak tapadva, gyöngék, de a meleg levegő hatása alatt megerősödnek, megnőnek, a különböző tarka színek előbujnak rajtuk s néhány óra alatt már alkalmasak a röpülésre. Ekkor a pillangó próbálgatni kezdi s midőn érzi, hogy már jól bírja, felröppen s megy a rétre és mezőre, hogy mézet szivjon a virágból és mulattassa a gyermekeket, kik aztán, ha tehetik, megfogják és gombostűre tűzik.

A selyembogár szintén csak lepke s Ázsia keleti országaiból, Chinából és Japánból került hajdanában hozzánk. Midőn ez hernyó állapotából átmegy a holt-nak látszó báb állapotába, finom szálakkal fonja be magát s ezen szálakból készíti a selyem, melyet aztán mindenféle szép ruhákra, szalagokra és kendőkre használunk.

I B O L Y Á S K A T A.

(Képpel a czimlapon.)

Az erdőben oda át
Ott szedtem az ibolyát;
A garabóc, kosaram
Ibolyával tele van.

Az ibolyát eladom
Ma délig a piacon.
S ha eladtam, veszek majd
Hus, bort és kenyeret rajt.

Megfőzöm a husocskát,
A husocska levest ad
S pirítom a kenyérkét —
Ez lesz csak a jó ebéd!

És ámbátor keveske
A boroecska, leveske:
Neked sok erőt ad ám —
Ugy-é, beteg, jó anyám?

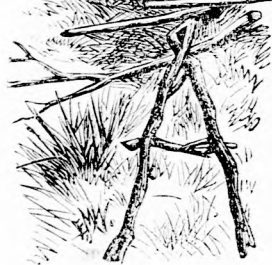
De a hust, azt nem lehet
Neked megemésztened.
S így a husból mi leszen? . . .
Hát csak magam megeszem.

A MEGDÖNTÖTT FA.

MOTT a hegy oldalában
 Büszkén, fennen nézve szélyel
 Által te dicső, zöldelő fa, —
 S jött egy ember a fejszével
 És megdöntött, szép fa, téged —
 Hajh, hová lett büszkeséged!?

Megdaczoltál a viharral,
 Nap hevével, tél fagyával
 S téged, ki árnyaltál bokrot,
 Most a bokor téged árnyal.
 Mint mi, te is ugy elveszesz —
 Fa, te is hamuvá leszesz!

A VÉN TÖLGYFA,

vagy:

Egy rossz tréfa következményei.

HALLOTTÁTK-E, mi az ujság, leányok?“ szölt Berti, nagy zajjal berontva a szobába, hol nővérei olvasgattak.

„Nem hallottunk semmit,“ felelt Emma.

„Hát találjátok ki . . . de csak hiába törnétek fejeteket, ki nem

találnátok. Az a nagy medve, melyet minap erre vezetett a medvetánczolatató olasz, megszökött gazdájától s most itt barangol a mi vidékünkön.“

„De jó, hogy nem épen a mi falunkban szökött meg,“ szolt a hat éves kis Adél.

„Nincs miért örülnöd, mert épen itt van közelünkben, itt látták.“

„Ki mondta neked?“

„Egy ember, a ki maga látta a medvét, még pedig tudod-e hol?“

„No's hol?“

„A vén tölgyfa mellett!“

„Micsoda? A mi vén tölgyfánk mellett, ilyen közel a házhoz?“ kiáltott Adél egészen elsápadva.

„Itt bizony a te kedvencz helyeden.“ szolt Lajos, ki épen ekkor lépett be. „Nappal a közel erdőben rejtőzik, de este kijő a faluba s prédára leskelődik; azt mondják, hogy mult éjjel egy bárányt ragadott el.“

„Ugy bizony, s akár egy kis leányt is elvisz, ha megkaparíthatja,“ tevő hozzá Bertti, ki nagyon szerette nővéreit boszantgatni és ijeszteni.

„Ugyan ne hallgass rájok, Adél,“ szolt a nagyobb és okosabb Emma, „hiszen látod, hogy csak ijesztgetnek.“

„Ha nem hiszitek, majd meglátjátok, mi lesz belőle,“ szolt Bertti s ezzel a fiuk kimentek.

Emma folytatta az olvasást, de a kis Adél nem tudott többé sem olvasni, sem játszani, elméjében mindig csak a veszedelmes medve forgott s nem tudott megnyugodni miatta. Hiába

be-zélt Emma, hiába biztatták szülei, több napig nem volt rábirható, hogy kimenjen a szobából, sőt még a szobában és minden sarokban a rettegett medvét vélte látni s a legkisebb zajra is összeresztent.

Hanem végre is nem maradhatt örökké a szobában s anyja néhány nap mulva szigoruan ráparancsolt, hogy ki kell mennie a friss levegőre a többi gyermekkel, a medvétől pedig ne féljen, mert szavahihető ember még nem látta azt a medvét s így bizonyos, hogy az egész csak mese, melyet azok a pajkos fiuk gondoltak ki. Adél ekként kissé nekibátorodott és még mindig kissé remegve ugyan, de kísétált este felé Emmával és szokásuk szerint aztán kedvencz helyükre, a vén tölgyfa alá ültek pihenni és csevegni. Ez a vén tölgyfa nem messze volt a háztól s pompás árnyékot nyújtott; a fiuk fölmásztak terebélyes ágai közé, melyik egyikéről hinta lógott alá s ezen a gyermekek sorban hintáztak.

A nap lenyugodott s a két leányka még mindig ott üldögélt a fa alatt; gyönyörű est volt, a levegő enyhe, csöndes, s Adél is oly jól érezte magát, hogy egészen megfeledkezett a medvehistóriáról. Egyszerre Emma fölugrott és szolt:

„Elfelejtettem megöntözni virágaimat, mindjárt visszajövök.“

„Ne menjek veled?“ kérdé Adél.

„Minek! Elvégzem magam is, és mindjárt visszajövök, várj meg.“

Emma elment és a kis Adél egye-

dül maradt. Kezdetben hintázott. de ebbe beleunván, csöndesen üldögélt aztán s várta, hogy Emma viszatérjen. De Emmának még valami más dolga is akadt a kertben s már egy fél óra eimult és még mindig nem jött. Sötétedni kezdett s Adél szeretett volna már otthon lenni, mert a magány újból föleleveníté benne a régi félelmet. Eszébe jutott az a szörnyű medvetörténet, szive hevesen dobogott s minden levélzörrenésre összeborzadt, azt hívén, hogy már itt a medve. S minél tovább volt ott egymagában, annál inkább nőtt rettegése és végre sápadtan, remegő tagokkal rászánta magát, hogy merész futással hazaszökik s így menekül meg a medve elől.

Épen ekkor jöttek pedig Berti és Lajos a mezőről hazafelé a vén tölgyfa irányában; alig néhány lépésnyire voltak már, midőn Adél épen fölkel, hogy a képzelt veszedelem elől haza fusson.

„Nézd csak, ez Adél,“ sugá Berti Lajosnak. „Hogy mer ez a félénk kis leány egymagában itt ülni, ilyen késő órában? Jó tréfa volna most megijeszteni őt; azt hinné, hogy a medve van itt.“

„Nem, ne tedd, Berti!“ szólt Lajos. „Tudod, apa nem szereti az efféle rosz tréfákat.“

„No bizony! hiszen nincs abban semmi rosz,“ felelt Berti s lábujjhegyen a vén fa mögé osont; aztán épen akkor, midőn a kis Adél nagy remegés közt már szaladni kezdett a ház felé, Berti tompa bömböléssel utána

rohant és hátulról körülkarolta. A kis leány szívszaggató kiáltással eszméletlenül ragyott a földre. Annyira elfoglalta volt elméjét a medvétől való félelem, hogy midőn Berti bömbölését hallotta s keze érintését érezte, nem tudott többé gondolkozni sem, hanem azt hitte, hogy már csakugyan a medve karmai közt van. Kétségbeesetten sikoltott föl, elveszté eszméletét s holt gyanánt feküdt ott a földön.

Most aztán Bertire került a sor megijedni. Föl akarta emelni kis hugát, de látta hogy ez elájuit s élettelenül visszaesik.

„Adél! kedves Adél! Én vagyok, nem a medve, hanem a te bátyád, Berti! Térj magadhoz, nem lesz semmi bajod. Adél! Adél!“ kiáltozá Berti sápadtan és remegő hangon; de a kis leány nem mozdult.

Épen ekkor jött Emma a kertből és már messziről kiáltá:

„Adél, menjünk már be, sötét van. Adél! Ne feküdjél a földre, nagyon harmatos, meghülsz.“

„Oh Emma, jöjj ide hamar!“ kiáltá Berti. Meg akartam kissé ijeszteni, de úgy látszik, nagyon is megijedt s nem mozdul, nem be zél!“

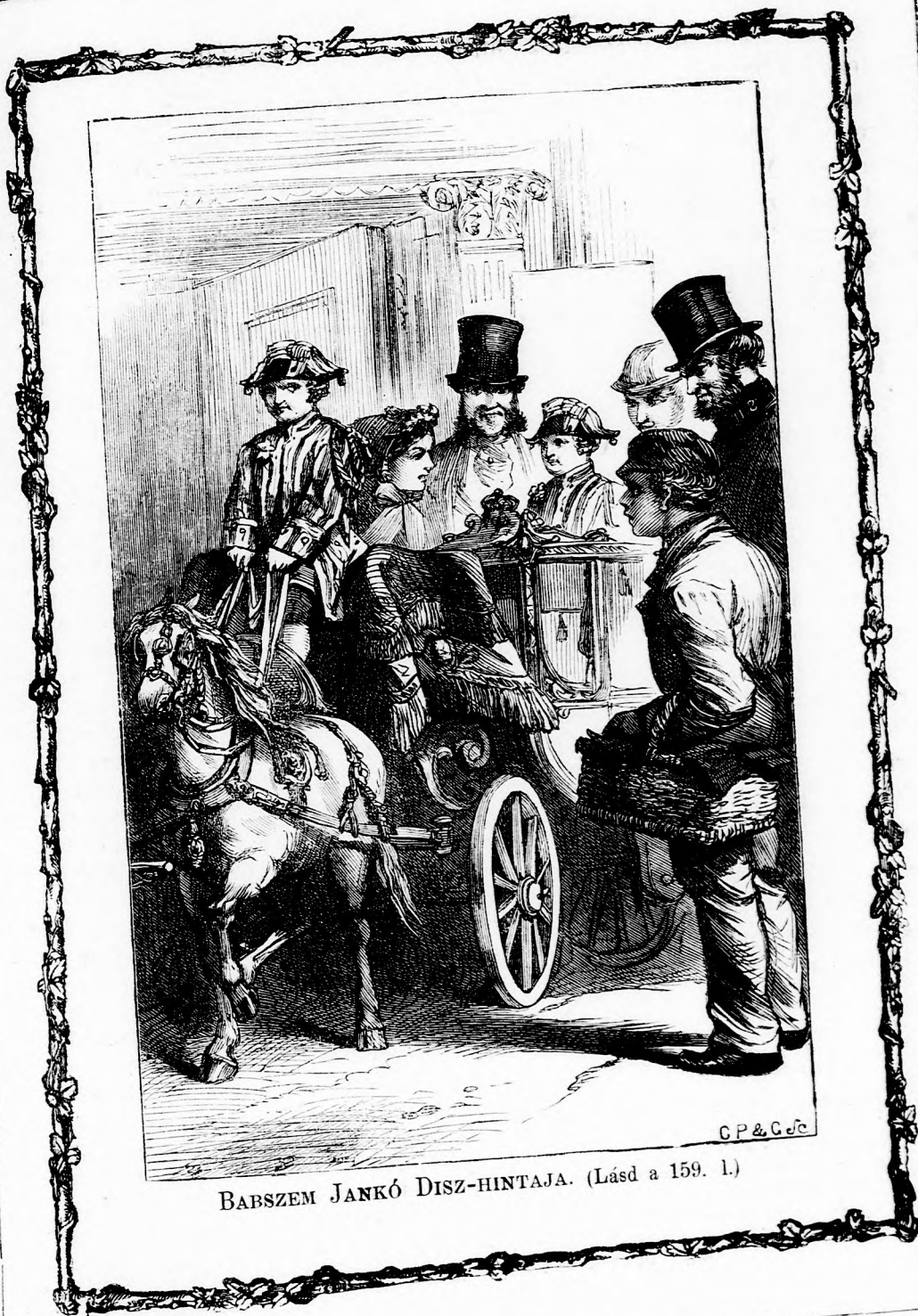
„Lásd, mondtam, hogy ne tedd,“ szólt Lajos szomoruan. „Talán meg is ölted a szegény leánykát!“

Nem ölte meg, mert Adél néhány perc múlva fölnyitotta szeméit, merően bámult testvéreire s nem látszott őket megismerni. Karjaikra emelték s bevitték a házba.

(Folytatasa a 158. lapon.)

AZ ÜGYES KUTYÁCSKA. (Lásd a 150. 1.)

BABSZEM JANKÓ DISZ-HINTAJA. (Lásd a 159. l.)

(Folytatás a 155. laphoz.)

A kis leány állapota egész éjjel változatlan maradt. Merően bámult a szobában mindenre, mintha sem mire sem emlékeznék, senkit sem ismerne. Néha-néha elszunyadt, de aztán szivszaggató sikoltásra fakadt s egész testében remegett. Szegény jó anyja könyezve virrasztott mellette egész éjjel s ott virrasztott Berti is, kétségbeesett bánattal tekintve rosz tréfája áldozatára

Napok és hetek multak s Adél állapota nem változott. A kis leány sokkal gyöngébb volt, hogysen oly szörnyű ijedelmet megbirhatott volna; testi egészségét visszanyerte, de elméjeörökre elborult, — megtébolyodott.

Es aztán multak esztendőök s a szegény tébolyodott leány ott élt, mély bánatára jó szüleinek s örökös lelki-furdalására Bertinek, kinek ekként egész élete meg volt keserítve. Midőn aztán Berti már férfiuvá lett s szülei meghaltak, magához vette szegény örült nővérét és ápolta szeretettel mindvégig, gyermekeinek pedig sokszor elbeszélte e szomorú történetet intésül, hogy hasonló gonosz tréfáktól óvakodjanak!

TALÁLÓS MESE.

Van egy kis fám, nincsen ága.
Kis madárka
Repült rája:
Kis madárnak nem volt szárnya,
Nem volt szája,
Kis fámát mégis megette —
Ugyan ugyan, hogy tehette?

(A gyertya és lángja.)

A TATÁROK KÖZT.

AROLY bácsi! meséljen már egyszer valamit! Oly régen nem mesélt már! Leczkénket már tudjuk, most ráérnénk," szóltak egy este a gyerekek Károly bácsihoz, ki sok érdekes dolgot beszélt már el nekik.

„Nem tudok most semmit, fiuk.“

„Dehogy nem! Csak beszéljen valamiről!“

„De hát mi a tatárról beszéljek?“

„Hát . . . hát beszéljen a tatárokról.“

„No jól van, hát tegyünk egy kis utazást papiroson a tatárok közé.“

„Jobb is papiroson, mint valósággal,“ jegyzé meg az egyik fiu, „mert a tatárok még igen vad és kegyetlen emberek.“

„No, no! nem mind olyan vad.“

Ujabbkori utazók beszélnek, hogy azon tatár törzsek, melyek Kaszárban és Jarkand-ban laknak, (nézzétek meg a térképen) birnak már némi miveltséget, ámbár mi nagyon keveset tudunk rólok. Hanem mi most nem megyünk olyan messze, elég ha Khiváig utazunk; ez közel van az orosz határokhoz s itt megláthatjuk a tatár törzsek legfőbbjeit. Ha dél felől utazunk Khivába, zöld mezei és lapályos berkei igen kellemesen lepnek meg a végtelen, szomorú sivatag után, melyen át kellett előbb utaznunk; e szörnyű pusztaságon hetekig vándorol az utas a nélkül, hogy egy árva bokrot vagy csak egy csöpp vizet találna. És mégis sokan utaznak e sivatagon végig, részint hogy távoli kereskedővárosokba jussanak, részint hogy a szent helyekre, Mekkába és Medinába vándoroljanak.

A tatárok legnagyobb része mohamedán vallásu s mindnyájan rendkívül tisztelik a „hadzi“-kat, azaz zarándokokat. Ha zarándokcsapat érkezik Khivába, a lakosság tömegesen tódul eléjük s kér

tőlök „fatiha“-t, azaz áldást, miközben tele torokból énekelnek szent dallamokat.

Khiva városába egyik „dervaze“-n, azaz kapun át belépünk, de nem szabad azt várnunk, hogy valami pompás utcákat fogunk látni; magas falak körítik a mecseteket, iskolákat és barizárokat s a házak nagyrészt csak agyagból vannak építve minden csin és izlés nélkül, az utcák piszkosak és keskenyek. A templomok bekerített udvarai azonban eléggé kellemes helyek s ide gyűlnek össze az emberek a kut köré csevegni és pipázni. Khiva környékén mintegy harmincz tatár törzs tanyázik s ezek közül a nogaji tatárok különösen fényes öltözékük által tűnnek ki, míg az ozbeg tatárok már némi miveltséget mutatnak, földmivelést üznek, vannak rendezes házaik, melyeket árnyas fák közelébe építenek s általában ők a tatár törzsek uri rendjét képezik. A turkoman törzs a legvadabb és legharcziasabb, ettől félnek az utazók leginkább; kitűnő lovasok s magukat és lovaikat teleaggatják fegyverekkel s annál kitűnőbb egyéniségnek tartatik a tatár lovas, minél több fegyver esőrömpöl rajta és paripáján.

(Vége következik.)

TÖRPE ÉS ÓRIÁS.

(Képekkel a 157. l.)

Korunk leghiresebb törpe embere Tom Pouce (mondd Tompúsz) volt, a leghiresebb óriás pedig Luskin, orosz dobos. (Tom Pouce azt jelenti magyarul, hogy Hüvelyk Matyi vagy Babazem Jankó.) Rajzunkon láthatni, mint tartja az óriás kezében a törpét, de nem bántja, mert ők nagyon jó barátok voltak, épen mert anyira különböztek egymástól. Az óriás 8 láb 5 hüvelyk magas volt, a törpe pedig 1 láb és 10 hüvelyk, te-

hát térdeig sem ért föl az óriásnak. Bajos volna meghatározni, hogy annak idején melyiket bánták inkább, a törpét-e vagy az óriást. A piczi Tom Poucet mindenesetre jobban szerették és inkább czirogatták, mert olyan furesa iczi-piczi legényke volt! Bejárta az egész világot, volt egy piczike kocsija, kis kocsisa, kis inasa s apró lovacskái s midőn így végiment az utcán, ugy látszott, mintha valami mesebeli lyüki-k országból jött volna látogatásra ide az emberek közé.

A MEGMENTŐ.

(Képpel a 149. l.)

A folyamnak partján játszott
A kis Gyula.
Egyszerre csak a habokba
Lefordula.

A hullámok elragadják.
Jaj, segítség!
Gyorsan ide jó emberek!
Oh, segíts Ég!

De mig leoldá a molnár
A csolnakot:
Gyulát messze, messze vitték
Már a habok.

Ám a molnár Bátor nevű
Derék ebe,
Nem haboz és a folyamba
Ugrik bele.

Duna vizét erős lábbal
Hasogatja
S a vergődő aldozatot
Megragadja,

Megragadja és a partra
Úszik véle
S odavitte az anyának
Hü ölébe.

TÖRPE ÉS ÓRIÁS. (Lásd a 159. l.)

Pest-bécsi irodalmi és művészeti intézet Deutsch testvérek. — Felelős szerkesztő: Forgó bácsi.
Ára negyedévre 1 frt. 20 kr. — Megjelen hetenként egyszer 16 oldalon. —